

Wielka kolonizacja

Jednym z najważniejszych wydarzeń świata greckiego epoki archaicznej była wielka kolonizacja - wzdłuż prawie całego wybrzeża Morza Śródziemnego i Morza Czarnego (prócz północnej Afryki i Hiszpanii opanowanych przez Fenicjan i Kartagińczyków oraz częściowo Egiptu i Lewantu, w których jednak istniały mniejsze placówki greckie) powstała rozbudowana sieć osadnictwa greckiego.

Za główne przyczyny kolonizacji uznaje się związane z kryzysem rolnym przeludnienie Grecji, a także specyficznego "ducha greckiego", w którym odmiennie niż w duchu Wschodu przejawia się otwartość na świat, ważne były też związane z konfliktami gospodarczymi konflikty polityczne w poszczególnych polis. Kolonizacja była w dużej mierze planowana odgórnie - z poszczególnych miast wyruszały zorganizowane grupy, najczęściej pod wodzą wybitnej jednostki. Rozmieszczenie kolonii było w dużej mierze zasługą kapłanów ze świątyni Apollina w Delfach, do którego wyroczni koloniści zwracali się po radę. W ten sposób powstawały przede wszystkim kolonie rolnicze w południowej Italii i na Sycylii ("Wielka Grecja") powstające od końca VIII w. p.n.e. W późniejszym okresie powstawały też liczne kolonie o charakterze handlowym - głównie kolonie Miletu.

Rozwój rzemiosła, handlu i miast

Początki gospodarki pieniężnej

Z początku bita moneta składała się z naturalnego stopu złota i srebra zwanego elektronem, z czasem jednak odstąpiono od tego i moneta pozostała złota bądź srebrna[1].

Kryzys rolnictwa

Dzieje polityczne

Rozkład ustroju plemiennego i prawodawcy greccy

Ateny w okresie archaicznym

Sparta w okresie archaicznym

W okresie archaicznym ukształtowała się nietypowa i odmienna niż inne greckie poleis Sparta - odmienność ta przejawiała się w dużych rozmiarach i w specyficznym ustroju i obyczajowości. W początkowym okresie odmienności w dziedzinie ustroju i obyczajów nie były jeszcze duże, choć zarysowywały się w cechach przypisywanych wszystkim Dorom. Stopniowo jednak postępowała militaryzacja Sparty i jej odcięcie się od "głównego nurtu" kultury greckiej.

Rozwój terytorialny Sparty w okresie archaicznym

W VIII w. p.n.e. leżąca w żyznej i jak na Grecję rozległej dolinie Eurotasu Sparta opanowała przyległe obszary Lakonii, półwyspy Malea i Tajnaron oraz wyspę Kyterę. W pierwszej wojnie meseńskiej w drugiej połowie VIII w. spartański król Teopomp opanował wschodnią Messenię, której mieszkańcy zostali przemienieni w helotów. Messeńczycy wielokrotnie próbowali uwolnić się spod panowania spartańskiego, w VII w. p.n.e. miało miejsce powstanie znane jako II wojna meseńska, w której Spartanie opanowali także zachodnią Messenię. W przekazach o drugiej wojnie meseńskiej mówi się o wielkim bohaterstwie Messeńczyków i ich wodza Aristomenesa. Wielu Messeńczyków

wyemigrowało wtedy do Italii i na Sycylię - ich najważniejszą kolonią była sycylijska Messena, współczesna Messyna.

Po opanowaniu całej Lakonii i Messenii Sparta zwróciła się przeciw Arkadyjczykom i Argos. Argos straciło południe swojego terytorium - Kynurię, której mieszkańcy zostali zamienieni w periojków. Miasto to, do tej pory pretendujące do przywództwa wśród wszystkich Dorów, straciło swoją pozycję i na długo wycofało się z polityki ogólnogreckiej, zachowując neutralność we wszystkich większych wojnach toczących się w świecie greckim. Trudne i długotrwałe były walki Spartan z Arkadyjczykami - ostatecznie zmusili oni do uległości Tegeę, przyłączając do swojego państwa południową część jej terytorium (Karyaj, Oion i Fylake).

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Okres_archaiczny_\(starożytna_Grecja\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Okres_archaiczny_(starożytna_Grecja))